

Infectieziektenschema

voor pedagogisch medewerkers van kinderdagverblijven en leerkrachten in het basisonderwijs en BSO

NAAM ZIEKTE (VEROORZAKER)	KENMERKEN	WAT KUNT U DOEN ALS DE INFECTIE ZICH VOORDOET? Zie de richtlijnen voor meer informatie	CONTACT GGD? (over o.a. informeren ouders, eventueel weren van kinderen, hygiëne adviezen)
BOF (virus)	Opgezwollen wangen en/of kaken; besmetting via hoesten en niezen; meestal mild beloop	Leer kinderen hoest-/handhygiëne aan; bekend zijn met de vaccinatiestatus van de kinderen	Overleg met GGD raadzaam
DIARREE (virus, bacterie, parasiet)	Meer dan driemaal daags waterdunne ontlasting; besmetting via ontlasting en/of voedsel; uitdrogingsgevaar bij zuigelingen; bloed bij ontlasting is een teken van mogelijk ernstige ziekte	Maak toiletten vaker schoon; zeer strikte toilet- en verschoonhygiëne en eigen handhygiëne	Verplicht melden als meer dan 1/3de van een groep binnen een week klachten heeft*; daarnaast is overleg raadzaam bij een kind met bloederige diarree
GRIEP (virus)	Heftige infectie van de luchtwegen; besmetting via hoesten en niezen; zuigelingen en hart-, suikerziekte- en longpatiëntjes hebben een verhoogde kans op complicaties	Leer kinderen hoest-/handhygiëne aan; goede ventilatie	Niet nodig
HAND-, VOET- EN MONDZIEKTE (virus)	Pijnlijke blaasjes in de mond, op de handpalmen en voetzolen; besmetting via hoesten en niezen, contact met vocht uit blaasjes of (soms) via ontlasting	Leer kinderen hoest-/handhygiëne aan; zorg voor voldoende vochtinname vooral bij kleine kinderen: let op uitdroging	Verplicht melden van soortgelijke uitslag bij twee of meer personen binnen twee weken in dezelfde groep*
HEPATITIS A (virus)	Besmettelijke vorm van geelzucht; besmetting via ontlasting; vaak mild verlopend bij kinderen, ernst van de klachten neemt toe met de leeftijd	Toilet- en verschoonhygiëne extra belangrijk	Altijd verplicht melden*
HERSENVLIJES ONTSTEKING/ MENINGITIS (virus of bacterie)	Zeer divers, plotseling optredend, ernstige ziekte; weinig besmettelijk	Gespitst zijn op koorts, hoofdpijn, nekstijfheid, pijn bij verluieren, sufheid en slecht drinken: meteen contact opnemen met ouders en huisarts	Overleg met GGD bij elk geval raadzaam
HOOFDLUIS	Jeukklachten op hoofd, nek en achter de oren; veroorzaakt door luizen; overdracht via direct contact; overdracht via kleding en beddengoed is niet bewezen; vervelende, maar ongevaarlijke aandoening	Voor lijst met preventie en bestrijdingsmaatregelen zie in richtlijnen*	Bij problemen met bestrijding kan de afdeling Jeugdgezondheidszorg van de GGD advies geven (030 - 608 60 86); weinig is niet nodig als er behandeld wordt; andere ouders informeren
KINKHOEST (bacterie)	Luchtweginfectie met lang aanhoudende hoestklachten; besmetting via hoesten; besmettelijkheid 4 weken na start klachten; zuigelingen en hart/longpatiëntjes lopen verhoogd risico op complicaties. Leidsters > 34 weken zwanger risico op complicaties	Leer kinderen hoesthygiëne aan; vaccinatiestatus kinderen bekend	Overleg met GGD over waarschuwen ouders van kinderen met verhoogd risico
KOORTSLIP (virus)	Pijnlijke blaasjes rond de mond; besmetting via (in)direct contact met blaasje; kan erg gevaarlijk zijn voor zuigelingen met name kinderen < 4 weken	Laat kind regelmatig handen wassen; voorkom kusjes geven; strikt gebruik eigen beker etc.; open blaasje zo mogelijk afdekken	Niet nodig
KRENTENBAARD/IMPETIGO (virus)	Blaasjes en korsten, meestal rond mond en neus; besmetting via (in)direct contact met het vocht uit de blaasjes, bijvoorbeeld via handen; kraamvrouwen en mensen met een verminderde weerstand hebben verhoogd risico op complicaties	Ouders adviseren naar huisarts te gaan voor behandeling; kind niet laten krabben, korte nagels, plekken eventueel laten afplakken; hand- hoesthygiëne toepassen	Verplicht melden van soortgelijke uitslag bij twee of meer personen binnen twee weken in dezelfde groep*
MAZELEN (virus)	Zeer besmettelijke ziekte die vlekjes op het lichaam geeft; besmetting via de lucht (druppeltjes uit mond, neus en keel); verhoogde kans op ernstig beloop bij kinderen onder de 1 jaar en volwassenen die nooit gevaccineerd zijn en de ziekte niet hebben doorgemaakt	Goede ventilatie; hoest hygiëne bekend zijn met de vaccinatiestatus van de kinderen	Overleg met de GGD is raadzaam bij elk geval; verplicht melden van soortgelijke uitslag bij twee of meer personen binnen twee weken in dezelfde groep*

OOGONTSTEKING (verkoudheidsvirus of bacterie)	Rode ogen en soms pus uit het oog; soms ook door allergie of chemische stoffen;	Bij loopoor pus uit oorschelp deppen, en alles waar pus mee in contact is geweest goed schoonmaken; geen watjes in oren doen	Niet nodig
OORONTSTEKING /LOOPOOR (verkoudheidsvirus of bacterie)	Oorpijn, koorts en soms pus uit het oor/loopoor	Bij loopoor pus uit oorschelp deppen, en alles waar pus mee in contact is geweest goed schoonmaken; geen watjes in oren doen	Niet nodig
RINGWORM (schimmel)	Schilferende plek op huid of hoofd; besmetting via direct contact met de aangedane plek	Ouders adviseren naar huisarts te gaan, voorkom delen van kleding of petten; reinig kammen met alcohol; wees alert op jeuk/kale plekken bij huisdieren: overleg dierenarts	Verplicht melden van soortgelijke uitslag bij twee of meer personen binnen twee weken in dezelfde groep*
RODEHOND (rubellavirus)	Vlekjesziekte; mild beloop voor kinderen; besmetting via hoesten en niezen; bij zwangeren (die er niet tegen zijn gevaccineerd en de ziekte niet hebben doorgemaakt) kan rodehond vooral tijdens de eerste 16 weken tot ernstige afwijkingen leiden van ongeboren kind	Leer kinderen hoest-/nieshygiëne aan; goede ventilatie; bekend zijn met de vaccinatiestatus van de kinderen	Overleg met de GGD is raadzaam bij elk geval; verplicht melden van soortgelijke uitslag bij twee of meer personen binnen twee weken in dezelfde groep*
ROODVONK (bacterie)	Vlekjesziekte; besmetting via hoesten en handen; jonge kinderen en kraamvrouwen hebben verhoogd risico op complicaties	Leer kinderen hand/hoesthygiëne aan; ouders adviseren naar de huisarts te gaan; goede ventilatie	Verplicht melden van soortgelijke uitslag bij twee of meer personen binnen twee weken in dezelfde groep*
RS VIRUS	Veel voorkomende veroorzaker van verkoudheid; besmetting via (in)direct contact met slijm/vocht uit mond/neus, met name via handen; verhoogde kans op ernstig beloop bij zuigelingen <2 maanden, te vroeg geboren kinderen en kinderen met hart/longproblemen	Bij benauwdheid en hoge koorts ouders en huisarts raadplegen; leer kinderen hand- hoesthygiëne aan	Niet nodig; eventueel overleg over het informeren van andere ouders van te vroeg geboren kinderen en kinderen met hart/longproblemen
SCHURFT/SCABIËS (schurftmijt)	Onschuldige huidziekte met jeuk, besmetting via langdurig lichamenlijk contact of via besmette kleding of lakens	Kijk in de richtlijnen voor preventie en bestrijdingmaatregelen	Contact met GGD raadzaam bij elk geval; verplicht melden van soortgelijke uitslag bij twee of meer personen binnen twee weken in dezelfde groep*
VIJFDE ZIEKTE (virus)	Vlekjesziekte begint in gezicht (vuurrode wangen), uitslag verspreidt zich over hele lichaam; besmetting via hoesten en niezen; verhoogd risico op complicaties gedurende de eerste 20 weken van de zwangerschap bij vrouwen die de ziekte nooit hebben gehad	Leer kinderen hoest- hand/nieshygiëne aan; goede ventilatie; halen en brengen kind mag	Verplicht melden van soortgelijke uitslag bij twee of meer personen binnen twee weken in dezelfde groep* Overleg met GGD over het informeren van ouders
WATERPOKKEN (varicellavirus)	Vlekjesziekte; besmetting via vocht uit jeukende blaasjes en via hoesten en niezen; verhoogd risico op complicaties voor mensen met verminderde afweer en gedurende de eerste 20 weken van de zwangerschap bij vrouwen die de ziekte nooit hebben gehad	Leer kinderen hand-hoest- en nieshygiëne aan; voorkom krabben en iedereen korte nagels; goede ventilatie	Verplicht melden van soortgelijke uitslag bij twee of meer personen binnen twee weken in dezelfde groep* Overleg met GGD over het informeren van ouders
ZESDE ZIEKTE (virus)	Onschuldige vlekjesziekte; besmetting via hoesten en niezen	Leer kinderen hand- hoest- en nieshygiëne aan, goede ventilatie	Verplicht melden van soortgelijke uitslag bij twee of meer personen binnen twee weken in dezelfde groep* Overleg met GGD over het informeren van ouders

Dit schema bevat beknopte informatie over een aantal belangrijke infectieziekten.

*De richtlijnen infecties en hygiëne maatregelen vindt u in de uitgave "Gezondheidsrisico's in een basisschool/kindercentra" (zie www.rivm.nl via de zoekterm). U kunt ook overleggen met de GGD regio Utrecht via het telefoonnummer 030-608 60 86.

*In artikel 26 van de Wet publieke gezondheid wordt uw plicht geregeld, het artikel luidt als volgt:

1. het hoofd van een instelling waar voor infectieziekten kwetsbare populaties verblijven of samenkomen voor één of meerdere dagdelen per etmaal, stelt de gemeentelijke gezondheidsdienst van de gemeente waarin de instelling is op de hoogte van het optreden van een ongewoon aantal ziekten met maag- en darmaandoeningen, geelzucht, huidaandoeningen of andere ernstige aandoeningen van vermoedelijk infectieuze aard in de desbetreffende populatie of bij het begeleidend of verzorgend personeel.

Uitgavedatum: september 2015